Posłuchaj

()

Summ. theol., III q. 83 a. 5 resp. ad.3

Poniższe argumenty przedstawione są na zarzut:

3. W sakramentach Kościoła należy unikać powtarzania się. Więc kapłan niepotrzebnie powtarza znaki krzyża nad sakramentem Eucharystii.

Ad 3. Przez znaki krzyża kapłan odprawiający Mszę św. uwydatnia Mękę Chrystusa zakończoną na krzyżu. W Męce tej można wyróżnić, jak gdyby stopnie. Po pierwsze – Chrystus został wydany przez Boga, Judasza i Żydów, Moment ten zostaje oznaczony przez trzykrotny znak krzyża podczas wymawiania słów: ,,Te dary, te daniny, te święte ofiary nieskalane (*hæc dona*, *hæc múnera*, *hæc sancta sacrifícia illibáta*)”.[1]

Komentarz: Św. Tomasz nie tylko tłumaczy znaczenie znaków krzyża wykonywanych podczas liturgii, ale ukazuje ich wszystkie płaszczyzny i odsłony. Warstwa po warstwie przedzieramy się przed tajemnice Chrystusa do tajemnic Chrystusa. Pierwsza warstwa to trzykrotne wydanie/przekazanie/powierzenie (*traditio*) Chrystusa: przez Boga, Judasza i Żydów. Chociaż dwoje ostatnich myślało, że działa samodzielnie, wypełniało mimo wszystko odwieczny plan Boga.

Po drugie, Chrystus został sprzedany (*venditio*). Sprzedany: kapłanom, uczonym w Piśmie i faryzeuszom. Oznaczają to dalsze trzy znaki krzyża przy słowach: „pobłogosławić, przyjąć, zatwierdzić (*benedictam, adscriptam, ratam*)”. Mogą one również wskazywać na cenę sprzedaży, wynoszącą trzydzieści srebrników.[2] Dołącza się do tego dwukrotne przeżegnanie na oznaczenie Judasza sprzedawczyka i Jezusa sprzedanego. Mówi się przy tym słowa: „aby się nam stały Ciałem i Krwią (*ut nobis corpus et sanguis*)…”.

Komentarz: I znowu spotykamy się z symboliką liczby 3, którą św. Augustyn nazywał *vestigium De*i – śladem Boga twierdząc, że wszystko na świecie zorganizowane jest trojako na cześć Trójcy Św. Po traditio Chrystusa nadchodzi jego venditio, to jest sprzedanie, a krzyże oznaczają zarówno sprzedającego jak i sprzedanego.

Po trzecie, znaki te oznaczają zapowiedź Męki Chrystusa w czasie Ostatniej Wieczerzy. W związku z tym mamy na trzecim etapie dwa znaki krzyża: jeden przy konsekracji Ciała, drugi przy konsekracji Krwi, którym każdorazowo towarzyszy wyraz: „błogosławił (*benedixit*)”.

Komentarz: Zatem liturgia Mszy Św. odzwierciedla na symbolicznej płaszczyźnie także chronologię Męki Chrystusa.

Po czwarte zaś – była sama Męka Chrystusa. Aby uzmysłowić pięć ran Chrystusa, wykonuje się w czwartej grupie znaków znak krzyża powtórzony pięciokrotnie, przy wygłoszeniu słów: „Ofiarę czystą, ofiarę świętą, ofiarę niepokalaną, Chleb święty żywota wiecznego i Kielich wiekuistego zbawienia (*hostiam puram, hostiam sanctam, hostiam immaculatam, panem sanctum vitae aeternae, et calicem salutis perpetuae*)”.[3]

Komentarz: Zatem Pięć Ran Chrystusa także jest upamiętnianych w liturgii, skoro ofiarowany jest podczas niej Chrystus te Pięć Ran noszący.

Po piąte, przez trzykrotne przeżegnanie przy słowach: „przyjmować będziemy Ciało i Krew…, abyśmy otrzymali pełnię błogosławieństwa (*corpus et sanguinem sumpserimus, omni benedictione et cetera*)…” oznaczamy przybicie Jezusa do krzyża, przelanie Jego Krwi oraz owoce Jego Męki.

Komentarz: W sumie nic dziwnego, że podczas konsekracji występuje tyle znaków krzyża, skoro „akcja liturgiczna” staje się coraz bardziej zagęszczona i święta.

Po szóste, mamy tu przedstawienie trzykrotnej modlitwy Chrystusa na krzyżu: Jednej – za prześladowców, kiedy Chrystus wypowiada słowa (Łk 23, 34): „Ojcze, odpuść im”; drugiej- o wybawienie z śmierci, kiedy woła (Mt 27, 46): „Boże mój, Boże mój, czemuś mnie opuścił?” (Łk 23, 46); trzecia dotyczy osiągnięcia chwały. Chrystus wypowiada ją słowami: „Ojcze, w ręce Twoje powierzam ducha mojego”. Zostało to oznaczone trzykrotnym znakiem krzyża przy słowach: „uświęcasz, ożywiasz, błogosławisz (*sanctificas, vivificas, benedicis*)”.

Komentarz: Skoro Msza Św. jest upamiętnieniem i to rzeczywistym Ofiary Chrystusa, to nic dziwnego, że każdy szczegół tejże Ofiary jest dostrzegany i obchodzony.

Siódma grupa znaków krzyża przedstawia trzy godziny konania na krzyżu, mianowicie czas od godziny dwunastej w południe do trzeciej po południu. Trzy znaki krzyża czynimy przy słowach: „Przez Niego, i z Nim, i w Nim (*per ipsum, et cum ipso, et in ipso*)”.

Komentarz: Mamy zatem także grupę znaków upamiętniających konanie Chrystusa.

Ósma – przedstawia oddzielenie duszy od ciała. Czyni to przez dwa następne znaki wykonane poza kielichem.

Komentarz: Zatem oddzielna konsekracja chleba i wina dzieje się na znak oddzielenia duszy od ciała Chrystusa.

Dziewiąta zaś – przedstawia zmartwychwstanie trzeciego dnia, Wykonuje się przy tym znak krzyża trzykrotnie przy słowach: „Pokój Pański niech zawsze będzie z wami (*pax domini sit semper vobiscum*)”.

Komentarz: Mamy więc i trzykrotny krzyż Zmartwychwstania.

Można wszakże powiedzieć w sposób bardziej zwięzły, że konsekracja eucharystyczna i przyjęcie Ofiary oraz jej owocność płynie z mocy Chrystusowego krzyża. Toteż przy każdej wzmiance o jednym z wyżej przytoczonych momentów kapłan

wykonuje znak krzyża.

Komentarz: Powyższy tekst można sobie wydrukować i czytać jako rozważenie podczas każdej Mszy Trydenckiej, która mieści w sobie taką głębię, której nie wyczerpie nawet symbolika przekazana przez Akwinatę. Nic dziwnego, że księża chcą tchnąć w Novus Ordo coś, czego ryt ten jest pozbawiony: świętości, misterium, namaszczenia. Stąd te wszystkie pomysły z tańcami, flagami i proszeniem dzieci do mikrofonu, bo sami się nudzą i nie wiedzą, o co chodzi, więc pragną dać przynajmniej dobre przedstawienie. Tymczasem „tekst” w Tridentinie jest dużo lepszy, tak że nie potrzebuje ani reżyserii, ani udziwnień. Wystarczy grać to, co jest w nutach.

---

[1] {W ostatnim formularzu mszalnym większość znaków krzyża wymienionych przez św. Tomasza pominięto. Wspomniany tu znak został zachowany w modlitwie eucharystycznej dla uwypuklenia łączności między ofiarą ludu Bożego a Ofiarą Chrystusa.}

[2] {Trzydzieści srebrników – cena niewolnika ustalona przez Stare Prawo (Biblia Tysiąclecia s. 1252).}

[3] {Obecnie po przeistoczeniu nie wykonuje się nad Eucharystią żadnych znaków krzyża. Odpadły też znaki krzyża wykonywane dawniej hostią i kielichem (10).}

Jak podobał Ci się ten wpis?

Kliknij na gwiazdkę, by go ocenić!

Oceń

Średnia ocena / 5. Policzone głosy:

Jeszcze bez oceny. Bądź pierwszy!

Jeśli podobał Ci się ten wpis ...

Obserwuj nas na mediach społecznościowych!

Related